

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БІЛІМ БЕУ КОРПОРАЦИЯСЫ

БЕКІТЕМІН

ХБК ректоры

[Signature]

03 / 09

М.Б.Имандесова

ДИССЕРТАЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

1. Жалпы ережелер

1.1. Халықаралық білім беру корпорациясының (бұдан әрі – ХБК) диссертациялық кеңесі туралы ереже Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 31 наурыздағы № 126 бұйрығымен бекітілген Диссертациялық кеңес туралы үлгі ережеге және Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2011 жылғы 31 наурыздағы № 127 бұйрығымен бекітілген Ғылыми дәрежелер беру қағидалары 2018 жылғы 28 қыркүйектегі № 512, 2020 жылғы 30 сәуірдегі № 170 бұйрықтарына сәйкес Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2011 жылғы 31 наурыздағы № 127 бұйрығымен бекітілген, 2021 жылғы 9 наурыздағы № 98, 2024 жылғы 14 маусымдағы № 294 (Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің кейбір бұйрықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы) бұйрығына сәйкес әзірленді.

1.2. Осы Үлгі ережеде мынадай ұғымдар пайдаланылады:

- диссертациялық кеңестер – докторанттардың диссертациялық жұмыстарын қорғауды жүргізетін жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының (бұдан әрі – ЖЖОКБҰ) жанындағы алқалы органдар;

- философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор – ғылыми-педагогикалық бағыт немесе кәсіптік қызметтің тиісті саласы бойынша докторантура бағдарламасын меңгерген және Қазақстан Республикасында немесе одан тыс жерде диссертация қорғаған адамдарға берілетін, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен танылған дәрежелер.

1.3. Диссертациялық кеңес:

- бұйрықпен бекітілген Ғылыми дәрежелер беру қағидаларының 5-1 тармағының талаптарына сәйкес докторант ұсынған диссертация немесе докторант жариялаған мақалалар топтамасы түріндегі диссертацияның сәйкестігін анықтайды. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 31 наурыздағы № 127 (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 6951 болып тіркелген) (бұдан әрі - Қағидалар) тармағында белгіленген критерийлер бойынша Ғылыми дәрежелерді беру ережелері;

- диссертацияны көпшілік алдында қорғауды жүргізеді;

- Жылына бір рет Үлгілік Ереженің және осы Ереженің талаптарына сәйкес өз қызметі туралы талдау жүргізеді және есеп береді.

1.4. Диссертациялық кеңес Халықаралық білім беру корпорациясының веб-сайтында диссертация қорғауға арналған құжаттарды, диссертацияны қорғауға арналған отырыс және оның нәтижелері туралы ақпаратты көпшілікке ұсынуды қамтамасыз етеді; Үлгілік ереже талаптарына сәйкес жұмыс туралы жыл сайынғы есептер бойынша, сондай-ақ диссертациялық жұмысын қорғауға ұсынған докторанттармен және докторанттармен консультация және түсіндіру жұмыстарын жүргізеді.

1.5. Халықаралық білім беру корпорациясы мыналарды қамтамасыз етеді:

- диссертациялық кеңестің отырыстарын өткізу және диссертацияларды жария қорғау, оның ішінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды, бағдарламалық-техникалық құралдарды қолдану арқылы қажетті жағдайлар;

- халықаралық дерекқорларды қоса алғанда, плагиатты анықтаудың лицензияланған жүйелерінде диссертацияларды тексеру;

- диссертациялық кеңестің қызметіне байланысты шығыстарды, оның ішінде диссертациялық кеңес мүшелерінің іссапар шығындарын өтеу.

2. Диссертациялық кеңестің құрылуы

2.1. Диссертациялық кеңес 3 (үш) күнтізбелік жыл мерзімге құрылады. Диссертациялық кеңестің құрамы диссертациялық кеңес туралы үлгі ережеге сәйкес тағайындалады. Диссертациялық кеңестің құрамы 7 (жеті) адамнан аспайды. Диссертациялық кеңестің барлық мүшелерінің ғылыми дәрежесі (ғылым докторы, ғылым кандидаты, философия докторы (PhD), ғылым докторы) немесе философия докторы (PhD), ғылым докторы немесе философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесі бар. PhD), ғылым докторы

Диссертациялық кеңестің кемінде 3 (үш) мүшесі басқа оқу орындарының, ғылыми және (немесе) өзге де ұйымдардың өкілдері болып табылады.

Диссертациялық кеңестің құрамында 4 (төрт) адам тұрақты мүше болып табылады, оның ішінде диссертациялық кеңестің төрағасы, орынбасары және ғылыми хатшысы бар. Диссертациялық кеңестің тұрақты құрамы және ондағы өзгерістер, сондай-ақ кеңес төрағасы, төрағаның орынбасары және ғылыми хатшысы ХОК Ғылыми кеңесінің шешімі негізінде ректордың бұйрығымен бекітіледі.

Диссертациялық кеңестің құрамында докторантураның ғылыми бағытына қарай докторанттың қорғау кезеңіне 3 (үш) мүше уақытша тағайындалады.

Диссертациялық кеңестің құрамында 4 (төрт) адам тұрақты мүше болып табылады, оның ішінде диссертациялық кеңестің төрағасы, орынбасары және ғылыми хатшысы бар. Диссертациялық кеңестің тұрақты құрамы және ондағы өзгерістер, сондай-ақ кеңес төрағасы, төрағаның орынбасары және ғылыми хатшысы ХБК Ғылыми кеңесінің шешімі негізінде ректордың бұйрығымен бекітіледі.

Диссертациялық кеңестің құрамында докторантураның ғылыми бағытына қарай докторанттың қорғау кезеңіне 3 (үш) мүше уақытша тағайындалады.

2.3. Ғылыми консультанттар, сондай-ақ докторантпен немесе оның ғылыми кеңесшісімен аффилиирленген тұлғалар диссертациялық кеңестің уақытша мүшелері болып тағайындалмайды:

- жақын туыстар - ата-аналар, балалар, асырап алушылар, асырап алынғандар, толық және толық емес аға-інілер мен апалар, атасы, әжесі, немерелері;

- докторант тапсырыс беруші немесе мердігер (бірлесіп орындаушы) болып табылатын диссертация орындалған және (немесе) ғылыми-зерттеу жұмысы жүргізіліп жатқан оқу орнының және (немесе) ғылыми ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің басшылары мен қызметкерлеріне;

- соңғы 3 (үш) жыл ішінде бірлесіп жарияланған мақалалар мен шолулардың бірлескен авторлары;

- соңғы 3 (үш) жыл ішінде Диссертацияның мазмұны жөніндегі комиссияның теріс шешімін алған диссертациялар бойынша оң қорытынды берген ғылыми кеңесші немесе ресми рецензент болған мамандар.»;

2.4. Диссертациялық кеңес құрамына кірмейді:

- диссертациялық кеңес құрылған университет ректоры;

- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің қызметкерлері;

- соңғы 5 (бес) жылда диссертацияның мазмұны бойынша Комитеттің теріс шешімін алған диссертациялар бойынша ғылыми консультанттар, жетекшілер болған мамандар кірмейді.

2.5. ХБК жанындағы диссертациялық кеңестің кемінде 4 (төрт) мүшесінің рецензияланатын халықаралық ғылыми журналдарда жарияланымдары бар:

- білім беру саласы бойынша 8D07 Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары білім беру салалары бойынша соңғы 5 (бес) жылда Clarivate Analytics (Кларивэйт Аналитикс) компаниясының Journal Citation Reports (Жорнал Цитэйшэн Репортс) деректері бойынша алғашқы үш квартильге кіретін немесе Scopus (Скопус) деректер базасында Citescore (СайтСкор) бойынша процентиль көрсеткіші кемінде 35 (отыз бес) болатын басылымдарда кадрлар даярлау бағыттарына сәйкес келетін ғылыми салалардың бірі бойынша кемінде 3 (үш) жарияланым;

2.6. Диссертациялық кеңесті жабу үшін мыналар негіз болып табылады:

- Диссертациялық кеңесте қорғалған диссертациялар бойынша Комитеттің 3 (үш) және одан да көп шешімі, оның негізінде докторантқа ғылыми дәреже беруден бас тартылады немесе диссертация қайта қорғауға жіберіледі;

- докторантураның тиісті бағыттары бойынша білім беру қызметімен айналысуға лицензиядан айыру;

- докторантураның білім беру бағдарламасының аккредиттеу мерзімінің аяқталуы немесе кері қайтарылуы;

- Үлгілік регламент талаптарының бұзылуы анықталған 5 (бес) қорғауды өткізу. Диссертациялық кеңестің Үлгілік ереже талаптарын бұзуы диссертациялық кеңестің тұрақты құрамын (3 (үш) қорғауды бұзушылықтармен өткізу кезінде) ауыстыруға негіз болып табылады.

3. Диссертация кеңесінің функциялары

3.1. Диссертациялық кеңес мыналарды жүзеге асырады:

- диссертация қорғауға құжаттарды қабылдау;
- диссертациялық кеңестің уақытша мүшелерін, қорғау мерзімін және ресми рецензенттерін тағайындау;
- докторанттың диссертацияны авторға және қарыз алу көзіне сілтемесіз (плагиат) пайдаланғанын тексеру үшін диссертациялық кеңес мүшелерінің арасынан комиссия (бұдан әрі – Диссертациялық кеңес комиссиясы) құру;
- диссертацияны көпшілік алдында қорғауды жүргізу;
- диссертация бойынша шешім қабылдау.

3.2. Диссертациялық кеңес мүшелері

- объективті, толық және сенімді ақпарат беру;
- диссертация қорғауға қатысты мәліметтерді жасыруға жол бермеу;
- ғылыми этиканы бұзу фактілеріне жауап беру;
- қоғамдық пікірдің, тараптардың бірінің немесе үшінші тұлғалардың ықпалынан бос шешім қабылдау кезінде;
- мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу бойынша шаралар қабылдау;
- өз қызметі барысында дөрекі, қорлайтын сөздерді қолданбауға, кеңестің басқа мүшелерінің, докторанттардың, ғылыми консультанттардың және ресми рецензенттердің ар-намысы мен қадір-қасиетіне нұқсан келтіретін айыптауларды қолданбау.

Осы тармақта көрсетілген талаптарды сақтамау фактілері анықталған жағдайда диссертациялық кеңестің мүшесі оның құрамынан шығарылады.

3.3. Диссертациялық кеңестің ғылыми хатшысының функциялары:

- диссертация қорғауға жіберу және қорғау рәсімдерін ұйымдастыру;
- диссертацияны антиплагиат жүйесін пайдалана отырып тексеруге ХОК кітапханасына, Қазақстан Республикасының Ұлттық академиялық кітапханасына және Қазақстан Республикасының Ұлттық кітапханасына, ресми рецензенттерге жіберу;
- диссертациялық кеңестің қызметі туралы хат-хабарларды жіберу;
- диссертациялық кеңестің сайтында материалдар мен ақпаратты орналастыру;
- диссертациялық кеңес отырысына дайындық, оның ішінде бағдарламалық-аппараттық қамтамасыз ету;
- диссертациялық кеңес құжаттарын дайындау;
- Комитетке жіберу үшін құжаттар пакетін дайындау. Корреспонденция ғылыми хатшының ресми корпоративтік электрондық поштасынан жіберіледі.

Ғылыми хатшының міндеттерін басқа адамдарға, оның ішінде докторантқа жүктеуге жол берілмейді.

3.4. Күнтізбелік жылдың соңында диссертациялық кеңес Комитетке Үлгілік ережеге 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша диссертациялық кеңестің жұмысы туралы есепті ұсынады.

4. Кеңейтілген отырысты өткізу

4.1. Қорғауға құжаттарды қабылдау алдында докторант білім алған ЖОО тиісті кафедраның кеңейтілген отырысында немесе университеттің құрылымдық бөлімшесінің ғылыми (ғылыми) кеңесінде (бұдан әрі – кеңейтілген отырыс) диссертацияны алдын ала талқылауды жүргізеді. Кеңейтілген отырысқа дейін 1 (бір) ай бұрын диссертация ғылыми дәрежесі бар (ғылым докторы, ғылым кандидаты, философия докторы (PhD), ғылым докторы немесе ғылыми дәрежесі бар) докторанттың ғылыми зерттеу саласындағы 2 (екі) маманға қарауға жіберіледі.

4.2. Халықаралық білім беру корпорациясында өтетін кеңейтілген отырыста докторант келесі құжаттарды ұсынады:

- қорғалмаған диссертация;
- отандық және шетелдік ғылыми кеңесшілердің пікірлері;
- ғылыми еңбектер тізімі және олардың көшірмелері;
- кәсіби докторлық оқу жоспарын меңгеру туралы транскрипт;
- Ғылыми кеңес хаттамасынан үзінді немесе диссертациялық жұмыстың тақырыбын бекіту және ғылыми консультанттарды тағайындау туралы бұйрық;
- Халықаралық білім беру корпорациясында диссертацияның плагиатқа тексерілгені туралы анықтама (докторанттың алынған материалды авторға және қарыз алу көзіне сілтемесіз пайдалануы);
- «Ұлттық мемлекеттік ғылыми-техникалық сараптама орталығы» АҚ-ның Ғылыми дәрежелер беру қағидаларының 5-7-тармақтарының талаптарына сәйкестігі туралы анықтамасы.

4.3. Кеңейтілген отырысқа тиісті (құрылымдық) бөлімше мүшелерінің, рецензенттердің, құрылымдық бөлімшенің ғылыми немесе ғылыми кеңесінің мүшелерінің, ғылыми кеңесшілерінің, сондай-ақ тиісті (құрылымдық) бөлімшелердің өкілдерінің кемінде 2/3 (үштен екі) бөлігі қатысады. байланысты) университеттің кафедралары және (немесе) құрылымдық бөлімшелері, ғылыми және басқа ұйымдар, практиктер (қолданбалы сипаттағы диссертациялар үшін). Диссертацияны қорғауға ұсыну туралы шешім қарапайым көпшілік дауыспен қабылданады. Егер диссертация Ғылыми дәрежелер беру қағидаларының 4, 5 және (немесе) 6-тармақтарына сәйкес келмесе, диссертация қорғауға жіберілмейді. Қорғауға ұсынылған диссертацияға ескертулерді докторант диссертацияны диссертациялық кеңеске бергенге дейін келіссе, жояды. Кеңесшілер болмаған жағдайда олардың докторанттың диссертациясына қатысты пікірлерін отырыста төраға немесе хатшы оқиды.

4.4. Қорғауға ұсыну немесе ұсынбау туралы кеңейтілген отырыстың қорытындысы төраға (Халықаралық білім беру корпорациясында – факультет деканы) қол қойған отырыс хаттамасынан үзінді көшірме түрінде ресімделеді. мәжіліс хатшысы; жұмыс бағытына жетекшілік ететін проректор бекітеді. Отырыстың төрағасы мен хатшысы кеңейтілген отырыс хаттамасында ұсынылған ақпараттың объективтілігі мен сенімділігі үшін жауапты болады.

Кеңейтілген отырыстың оң қорытындысын алғаннан кейін докторант оқу орны бойынша оқу орнының басшысына өзі қорғайтын диссертациялық кеңесті таңдау туралы өтініш береді. Егер докторант басқа ЖОО-ның диссертациялық кеңесін көрсетсе, онда ХБК 10 (он) жұмыс күні ішінде оның құжаттарын диссертациялық кеңеске жібереді. Докторант қорғауға таңдаған ЖОО-да ЖОО дербес бекіткен тәртіппен кеңейтілген отырысты өткізуге рұқсат етіледі.

5. Диссертация қорғау жөніндегі диссертациялық кеңестің жұмыс тәртібі

5.1. Диссертациялық кеңес докторант ұсынған диссертацияны диссертация немесе докторант жариялаған мақалалар топтамасы түрінде Қазақстан Республикасы Білім және ғылым Министрдің 2011 жылғы 31 наурыздағы № 127 бұйрығымен бекітілген Ғылыми дәрежелер беру қағидаларының 5-1-тармағының талаптарына сәйкес қорғайды. министрлігінің (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 6951 болып тіркелген) (бұдан әрі – Қағидалар) Заңымен.

5.2. Диссертациялық кеңеске диссертация қорғауға ұсынылған құжаттарды қабылдау кеңейтілген отырыс өткізілгеннен кейін 3 (үш) айдан кешіктірілмей жүзеге асырылады.

ХБК диссертациялық кеңесіне келесі құжаттар ұсынылады: 1) отандық және шетелдік ғылыми кеңесшілердің пікірлері; 2) кеңейтілген отырыстың оң қорытындысы; 3) қатты мұқабадағы және электронды тасымалдағыштағы диссертациялық жұмыс (диссертация диссертациялық жұмыс түрінде қорғалған жағдайда); 4) қазақ, орыс, ағылшын тілдеріндегі аңдатпалар. Аңдатпада диссертация тақырыбы, зерттеудің мақсаты, зерттеу міндеттері, зерттеу әдістері, қорғауға ұсынылған негізгі ережелер (дәлелденген ғылыми болжамдар және жаңа білім болып табылатын басқа да қорытындылар), зерттеудің негізгі нәтижелерінің сипаттамасы, ғылыми жұмыстың негіздемесі көрсетіледі. Алынған нәтижелердің жаңалығы мен маңыздылығы, ғылыми даму бағыттарына немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі, докторанттың әрбір басылымды дайындауға қосқан үлесін сипаттау; 5) ғылыми жұмыстардың тізбесі және олардың көшірмелері; 6) докторант білім алған университеттің Әдеп жөніндегі комиссиясының ғылыми зерттеу нәтижелерін жоспарлау, бағалау, іріктеу, өткізу және тарату процесінде, оның ішінде құқықтарын, қауіпсіздігін және әл-ауқатының сақталуын қамтамасыз етуде бұзушылықтардың болмауы туралы қорытындысы. зерттеу

объектілерінің болуы (жануарлар дүниесі объектілері және мекендеу орындары).

Диссертациялық жұмыс қазақ, орыс немесе ағылшын тілдерінде ұсынылады.

5.3. Осы тармақта көрсетілген құжаттарды тіркеуді диссертациялық кеңестің ғылыми хатшысы жүргізеді және оларды 2 (екі) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде диссертациялық кеңеске ұсынады.

5.4. Диссертацияны қорғауға қабылдау жөніндегі диссертациялық кеңес отырысында кеңестің тұрақты құрамы Үлгілік ереженің талаптарына сәйкес диссертациялық кеңестің уақытша мүшелерін тағайындайды.

5.5. Құжаттарды қабылдаған күннен бастап 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей диссертациялық кеңес диссертацияны қорғау күнін анықтайды және ғылыми дәрежесі бар 2 (екі) ресми рецензентті (ғылым докторы, ғылым кандидаты, докторы) тағайындайды. философия (PhD), ғылым докторы) немесе философия докторы (PhD) академиялық дәрежесі, бейіні бойынша доктор немесе философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор. Рецензенттердің докторлық зерттеу саласында Комитеттің жарияланымдар тізіміне және/немесе Web of Science Core Collection немесе Scopus дерекқорына енгізілген журналдарда және/немесе шетелдік рецензияланған басылымдарда 5 (бес) ғылыми мақаласы бар немесе 1 (бір) монография (тек өзі жазған).

5.5. Қорғау күні қорғау күні тағайындалған күннен бастап 3 (үш) айдан аспайды. Қорғау күнін белгілеу кезінде докторанттардың құжаттарын қабылдау тәртібі сақталады.

5.6. Ресми рецензенттерді тағайындау кезінде диссертациялық кеңес рецензенттер мен ғылыми кеңесшілердің бір-бірінен тәуелсіздігі принципін басшылыққа алады. Төмендегілер ресми рецензент ретінде тағайындалмайды:

- Комитет қызметкерлері;
- диссертация тақырыбы бойынша жарияланған жұмыстар бойынша докторанттың бірлескен авторлары;

- докторант тапсырыс беруші немесе мердігер (бірлесіп орындаушы) болып табылатын диссертация орындалған және (немесе) ғылыми-зерттеу жұмысы жүргізіліп жатқан ОМПУ құрылымдық бөлімшелерінің және (немесе) ғылыми ұйымның басшылары мен қызметкерлері;

- соңғы 3 (үш) жыл ішінде Диссертацияның мазмұны жөніндегі комиссияның теріс шешімін алған диссертациялар бойынша оң қорытынды берген ғылыми кеңесші немесе ресми рецензент болған мамандар;

- жақын туыстар - ата-аналар (ата-аналар), балалар, асырап алушылар, асырап алынғандар, толық және толық емес аға-інілер мен апалар, атасы, әжесі, немерелері.

5.7. Ресми рецензенттер диссертацияны және жарияланған жұмыстарды зерделеу негізінде үлгілік ережеге 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша диссертациялық кеңеске жазбаша рецензиялар береді.

Диссертацияны мақалалар сериясы түрінде қорғау жағдайында ресми рецензенттер әрбір докторанттың зерттеу тақырыбы бойынша мақаласының

ғылыми деңгейіне түсініктеме береді. Мақала мазмұнының 2/3 (үштен екісі) немесе одан да көп бөлігі докторанттың зерттеу тақырыбына қатысты болмаса, ресми рецензент оны есепке алмайды. Пікірлерде ресми рецензенттер келесі шешімдердің бірін көрсетеді:

1) Комитетке докторантқа философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін беру туралы өтінішхат;

2) егер диссертация Қағидалардың 4 және (немесе) 6-тармағына сәйкес келмесе және (немесе) Қағидалардың 5-тармағында көрсетілген қағидаттарға (академиялық адалдық принципін қоспағанда) ішінара сәйкес келсе және диссертацияны қайта қарауға жіберуге құқылы. (немесе) оған түзетуді қажет ететін ескертулер бар. Диссертация мақалалар сериясы түрінде қорғалған жағдайда диссертация пысықтауға жіберілмейді;

3) академиялық адалдық қағидаты бұзылған немесе ғылыми жаңалық, ішкі бірлік пен сенімділік қағидаттарына сәйкес келмеген жағдайда, философия докторы (PhD) немесе бейінді саладағы докторы ғылыми дәрежесін беруден бас тартуға құқылы.

5.8. Ресми рецензенттердің пікірлерінің көшірмелері докторантқа диссертация қорғауға дейін 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей беріледі. Ресми рецензенттерді ауыстыру жазбаша түрде бас тартқан немесе қарау мүмкін болмаған жағдайда жүзеге асырылады. Ресми рецензентті ауыстыру туралы шешім 5 (бес) жұмыс күнінен аз уақыт ішінде қабылданса, қорғау күні кейінге қалдырылады.

6. ХБК сайтында материалдарды орналастыру

6.1. Диссертациялық кеңес университеттің интернет-ресурсында докторанттардың қорғаулары және кеңес қызметі туралы келесі материалдарды орналастырады (мемлекеттік құпияларды немесе қызметтік пайдалануға арналған мәліметтерді қамтитын материалдар мен диссертациялардан басқа):

- докторант, диссертациялық кеңестің уақытша мүшелері және ресми рецензенттер туралы мәліметтер, диссертацияны тапсыру нысаны, мекенжайы, күні мен уақыты (белгіленген қорғау күнінен 1 (бір) ай бұрын, тұрақты түрде қолжетімді) көрсетілген алдағы қорғау туралы хабарлама негізі);

- қорғау күнін, уақытын, орнын өзгерту және ресми рецензенттерді ауыстыру (бар болса) туралы хабарландырулар;

- диссертациялық кеңес отырысын онлайн режимінде (онлайн) бейнеконференция түрінде ұйымдастыру туралы ақпарат;

- диссертация (қорғаудың белгіленген мерзіміне дейін 1 (бір) ай бұрын), сондай-ақ титулдық бетте тиісті ескертулері бар диссертациялық кеңестің ескертулері негізінде оның барлық қайта өңделген нұсқалары (тұрақты негізде бар);

- жалпы көлемі 15 беттен аспайтын қазақ, орыс, ағылшын тілдеріндегі реферат (белгіленген қорғау күнінен 1 (бір) ай бұрын). Аннотацияда

диссертациялық зерттеудің тақырыбы, мақсаты, зерттеу міндеттері, зерттеу әдістері, қорғауға ұсынылған негізгі ережелер (дәлелденген ғылыми болжамдар және жаңа білім болып табылатын басқа да қорытындылар), зерттеудің негізгі нәтижелерінің сипаттамасы, жаңашылдық негіздемесі көрсетіледі. қорытындылардың маңыздылығы, ғылыми даму бағыттарына немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі, докторанттың әрбір басылымды дайындауға қосқан үлесін сипаттау;

- докторанттың жарияланымдарының тізімі (белгіленген қорғау күнінен 1 (бір) ай бұрын);

- ғылыми консультанттардың (қорғаудың белгіленген күнінен 1 (бір) ай бұрын) пікірлері, олар қорғаудан кейін кемінде 5 (бес) ай бойы қолжетімді;

- ресми рецензенттердің пікірлері (қорғау мерзіміне дейін 5 (бес) жұмыс күні бұрын);

- ғылыми зерттеулерді жоспарлау, бағалау, іріктеу, жүргізу және тарату процесінде заң бұзушылықтардың болмауы туралы докторант білім алған университеттің Әдеп жөніндегі комиссиясының қорытындысы (Үлгі ережеге 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша) зерттеу объектілерінің (жануарлар дүниесі объектілері мен тіршілік ету ортасының) құқықтары мен қауіпсіздігі мен әл-ауқатын қорғауды қоса алғанда, нәтижелер;

6.2. Диссертациялық жұмыс университеттің интернет-ресурсында жарияланғаннан кейін оған өзгертулер енгізуге жол берілмейді. Диссертациялық жұмысты аяқтаған жағдайда оның соңғы нұсқасы «Диссертациялық жұмыстың соңғы нұсқасы» деген белгімен философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін беру туралы шешім қабылданғаннан кейін университеттің интернет-ресурсында орналастырылады.

Корпорацияның интернет-ресурсы диссертацияның мазмұнына бейресми шолуларды кейіннен қорғауда көрсету мүмкіндігін береді. Авторлығын анықтау мүмкін емес және автордың электрондық мекенжайы жоқ бейресми шолулар қорғауға жіберілмейді.

6.3. Алдағы қорғау туралы хабарламаны диссертациялық кеңес қорғауға қабылданған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде Комитетке жібереді.

6.4. Диссертациялық кеңес қорғауға қабылдағаннан кейін 10 (он) жұмыс күні ішінде отандық және халықаралық деректер базасын пайдалана отырып, докторанттың плагиат қолдануын тексеру үшін «Ұлттық мемлекеттік ғылыми-техникалық сараптама орталығы» акционерлік қоғамына жібереді. Титул беті мен пайдаланылған дереккөздер тізімі плагиатқа тексерілмейді.

ҰҒТЭО диссертация мәтінін алған күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде өзінің интернет-ресурсында жалпыға қолжетімді игілікке орналастыруды қамтамасыз етеді. Диссертация тұрақты негізде қолжетімді.

6.5. Егер NCSTE сертификатында, университеттің интернет-ресурсында ресми рецензенттер мен бейресми шолуларда көрсетілген плагиат фактілері болса, Диссертациялық кеңес комиссиясы диссертацияны плагиатқа тексереді. Тексеру нәтижелері бойынша қорытынды диссертация қорғауға дейін 8 (сегіз) жұмыс күнінен кешіктірмей диссертациялық кеңеске ұсынылады.

6.6. Диссертациялық кеңес диссертациялық кеңес комиссиясының қорытындысы негізінде (қорғауға дейін 7 (жеті) жұмыс күнінен кешіктірмей) докторантты қорғауға жіберу немесе диссертацияны қорғаудан қайтарып алу туралы шешім қабылдайды. Диссертациялық кеңес 2 (екі) жұмыс күні ішінде қабылданған шешім туралы докторантқа хабарлайды, ал тиісті ақпарат университеттің интернет-ресурсында орналастырылады (мемлекеттік құпияларды және қызметтік пайдалануға арналған мәліметтерді қамтитын диссертацияларды қорғау жағдайларын қоспағанда).

6.7. Докторант диссертацияны қорғаудан қайтарып алуға мүмкіндігі бар, бірақ оны қорғауға дейін 7 (жеті) жұмыс күнінен кешіктірмей.

7. Диссертациялық кеңестің диссертация қорғау мәжілістерін өткізу

7.1. Диссертациялық кеңестің отырысы, егер оның жұмысына оның мүшелерінің кемінде 2/3 (үштен екісі) қатысса, құзыретті болып саналады.

Диссертациялық кеңестің төрағасы, төрағасының орынбасары және ғылыми хатшысы олар ғылыми кеңесшісі болып табылатын докторанттың диссертациясы қаралып жатқан жағдайда диссертациялық кеңестің отырысында өз міндеттерін атқара алмайды.

Диссертациялық кеңес төрағасының міндеттері төрағаның орынбасарына, төраға орынбасарының және ғылыми хатшының міндеттері диссертациялық кеңестің шешімімен мүшелеріне жүктеледі.

Төраға, төраға орынбасары және ғылыми хатшы бір мезгілде болмаған жағдайда диссертациялық кеңестің отырысы өткізілмейді.

7.2. Диссертациялық кеңестің отырысы аралас нысанда (қазіргі және онлайн) өткізілуі мүмкін. Ресми рецензенттер мен диссертациялық кеңестің уақытша мүшелерінің отырысына қатысу міндетті.

Бейнеконференция түрінде қорғауға диссертациялық кеңес мүшелері мен ресми рецензенттерге қатысуға рұқсат етіледі.

Диссертацияны көпшілік алдында қорғау интернет желісінде тікелей онлайн-трансляция арқылы жүзеге асырылады.

Отырысқа практикалық саладан шақырылған мамандардың қатысуына рұқсат етіледі (диссертация қолданбалы сипатта болса).

7.3. Диссертациялық кеңес диссертациялық кеңестің отырысын өткізу туралы докторантқа, диссертациялық кеңес мүшелеріне, ресми рецензенттерге диссертацияны қорғауға дейін кемінде 5 (бес) жұмыс күні бұрын электрондық пошта арқылы бейнеконференция түрінде хабарлайды. пошта және кеңестің веб-сайтында хабарландыру.

Бейнеконференция нысанында диссертациялық кеңес отырысын өткізу кезінде мыналар көзделеді:

- жиналысқа қатысушыларды визуалды анықтау;
- Интернетте отырысқа қатысушылардың сөйлеген сөздерін үздіксіз бейне және аудио трансляциялау;
- жиналыстың бейне және аудио жазбасы;
- диссертациялық кеңес мүшелерінің жасырын дауыс беруі.

7.4. Диссертациялық кеңес келесі шешімдердің бірін (немесе/немесе) қабылдау үшін жасырын дауыс береді:

- докторантқа философия докторы (PhD) дәрежесін беру туралы Комитетке өтініш беру;

- диссертацияны пысықтауға жіберу (диссертация диссертациялық жұмыс түрінде қорғалған жағдайда ғана);

- докторантқа философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін беру туралы Комитеттің өтінішінен бас тартуға.

Диссертациялық жұмыс, егер мәтінге түзету жұмыстарының мәнін өзгертпейтін елеусіз пікірлер болса, пысықтауға жіберіледі.

7.5. Диссертациялық кеңестің ғылыми кеңесшілері, тікелей жетекшілері немесе докторантпен жақын туыстары болып табылатын мүшелері, сондай-ақ шақырылған мамандар дауыс беруге қатыспайды.

Жасырын дауыс беруге ресми рецензенттер қатысады, олардың дауыстары диссертациялық кеңес мүшелерінің дауыстарына тең.

Кеңестің философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін беру (немесе беру туралы Комитетке өтініш білдіру) туралы шешімі, егер оған дауыс беруге қатысқан адамдардың 3/4 (төрттен үш) немесе одан да көп бөлігі дауыс берсе, қабылданды деп есептеледі.

Философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін беруден бас тарту немесе диссертацияны қайта қарауға жіберу туралы кеңестің шешімі дауыс беруге қатысқан адамдардың 2/3 (үштен екісі) немесе одан да көп бөлігі дауыс берсе, қабылданды деп есептеледі. Көрсетілген дауыс саны алынбаса, екінші жасырын дауыс беру өткізіледі, онда диссертацияға дауыс беруге қатысқан адамдардың көпшілігі дауыс берсе, оны пысықтауға жіберу туралы шешім қабылданады.

7.6. Философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін беруден бас тарту туралы шешім қабылдаған кезде диссертациялық кеңес қорытынды жасайды, онда диссертация Үлгілік қағидалар мен Ережелердің қай талаптарына сәйкес келмейтіні көрсетіледі.

7.7. Диссертациялық кеңес пысықтауға жіберу туралы шешім қабылдаған кезде диссертациялық жұмысқа нақты ескертпелерді қамтитын қорытынды қабылдайды.

Түзетілген диссертациялық жұмыс диссертациялық кеңеске үш ай ішінде ұсынылады, оны 3 (үш) айдан аспайтын мерзімге ұзартуға болады. Қайта қарау мерзімін ұзарту туралы шешімді докторанттың өтініші негізінде диссертациялық кеңес қабылдайды. Докторант диссертациялық комиссияның ескертулерімен толық немесе ішінара келіспеген жағдайда, ол осы ескертулерге дәлелді жауаптар береді. Докторант диссертациялық кеңестің ескертулерімен толық немесе ішінара келіспеген жағдайда, ол осы ескертулерге дәлелді жауаптар береді.

Түзетілген диссертациялық жұмыс плагиаттың бар-жоғын тексеру үшін Мемлекеттік технологиялар және технологиялар ұлттық орталығына жіберіледі. Ұлттық ғылыми-техникалық экспертиза орталығынан сертификат алғаннан кейін диссертациялық кеңес ресми рецензенттермен бірлесіп

диссертациялық жұмыстағы ескертулерді жою мақсатында қайта қаралған диссертациялық жұмысты және ескертулерге (бар болса) жауаптарды талқылау үшін отырыс өткізеді.

Жиналыс Үлгілік ереженің 32-тармағында белгіленген тәртіппен өткізіледі. Бұл ретте отырысты бейнежазбаға түсіру интернетте онлайн-трансляциясыз жүзеге асырылады.

Талқылаудан кейін жасырын дауыс беру арқылы қарапайым көпшілік дауыспен докторантқа философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін беру немесе оны қайта қорғауға жіберу туралы Комитетке өтініш беру туралы шешім қабылданады.

7.8. Диссертацияның қағаз және (немесе) электрондық жеткізгіштегі көшірмесі университет кітапханасына беріледі. Қорғаудан кейін 7 (жеті) жұмыс күні ішінде диссертациялық кеңестің ғылыми хатшысы диссертацияның электрондық тасымалдағыштағы көшірмелерін Қазақстан Республикасының Ұлттық академиялық кітапханасына және Қазақстан Республикасының Ұлттық кітапханасына (диссертацияларды қоспағанда) береді. мемлекеттік құпияларды және қызметтік пайдалануға арналған ақпаратты қамтитын).

7.9. Диссертациялық кеңес университеттің интернет-ресурсында докторлық қорғау бойынша келесі материалдарды орналастырады:

- қорғауды толық көлемде бейнежазбаға түсіруге, монтаждауға жол берілмейді (қорғаудан кейін 5 (бес) жұмыс күні ішінде орналастырылады және қорғаудан кейін кемінде 5 (бес) ай бойы қолжетімді);

- диссертациялық жұмысты пысықтауға жіберу немесе философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін беруден бас тарту туралы диссертациялық кеңестің қорытындысы (қорғағаннан кейін 5 (бес) жұмыс күні ішінде орналастырылады және қорғаудан кейін кемінде 5 (бес) ай ішінде қолжетімді);

- апелляциялық комиссияның шешімі (бар болса, шешім қабылданғаннан кейін 5 (бес) жұмыс күні ішінде орналастырылады және шешім қабылданғаннан кейін кемінде 5 (бес) ай ішінде қолжетімді).

8. Аттестациялық істі қалыптастыру

8.1. Диссертациялық кеңестің ғылыми хатшысы докторанттың аттестаттау ісін дайындайды, ол диссертациялық кеңесте докторлық диссертация қорғағаннан кейін күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде Комитетке жіберіледі. Докторанттың аттестаттау файлына келесі құжаттар қоса беріледі:

- 1) диссертациялық кеңес құрылған университеттің фирмалық бланкісінде диссертациялық кеңес төрағасының қолы қойылған, диссертацияны Мемлекеттік ғылым және технологиялар ұлттық орталығына жіберу күні көрсетілген ілеспе хат (мемлекеттік құпияларды немесе қызметтік пайдалануға арналған мәліметтерді қамтитын диссертациялар);

- 2) электронды тасымалдағыштағы диссертация. Мемлекеттік құпияларды немесе қызметтік пайдалануға арналған мәліметтерді қамтитын диссертация да қағаз жеткізгіште ұсынылады;

3) диссертация тақырыбы бойынша ғылыми жарияланымдар тізімі мен көшірмелері;

4) жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

5) ғылыми-техникалық экспертиза ұлттық орталығының диссертацияны плагиатқа тексеру туралы анықтамасы. Мемлекеттік құпияларды немесе қызметтік пайдалануға арналған мәліметтерді қамтитын диссертация үшін комиссияның анықтамасы Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздік органдарына, Ішкі істер министрлігіне ведомстволық бағынысты әскери, арнаулы оқу орындарына және (немесе) ғылыми ұйымдарға ұсынылады. Қазақстан Республикасының, Қазақстан Республикасының прокуратурасына және Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрлігіне диссертацияны плагиатқа тексеру туралы;

6) Үлгілік ережеге 6-қосымшаға сәйкес нысан бойынша диссертациялық кеңес мүшелерінің келу парағы;

7) диссертацияны қорғау және пысықталған диссертациялық жұмысты талқылау жөніндегі диссертациялық кеңес отырысының (қажет болған жағдайда) төраға мен ғылыми хатшы қол қойған отырысының толық және хаттамасының бейнежазбасын;

8) докторантураның кәсіптік бағдарламасын әзірлеу туралы транскрипттің көшірмесі;

9) Үлгілік ережеге 7-қосымшаға сәйкес нысан бойынша докторант туралы мәліметтер.

1), 3), 4), 5), 6), 8) және 9) тармақшаларында көрсетілген құжаттар Комитетке сканерленген нысанда «pdf (pdf)» файл пішімінде (аттестаттау файлдарын қоспағанда) ұсынылады. мемлекеттік құпияларды немесе қызметтік пайдалануға арналған ақпаратты қамтитын).

Аттестаттау ісінің бір данасы диссертациялық кеңесте 3 (үш) жыл сақталады, одан кейін Халықаралық білім беру корпорациясының мұрағатына тапсырылады.

9. Апелляциялық шағым беру

9.1. Диссертациялық кеңестің теріс шешіміне апелляцияны докторант еркін нысанда шешім шығарылған күннен бастап 2 (екі) ай ішінде диссертация қорғалған ЖОО-ға береді.

9.2. Апелляция тәртібін университет бекітеді.

Диссертациялық кеңестің теріс шешіміне апелляцияны докторант Халықаралық білім беру корпорациясының ректорының атына береді.

Апелляцияға өтініш берілген күннен бастап 7 (жеті) жұмыс күні ішінде ректордың бұйрығымен апелляциялық комиссия (бұдан әрі – Комиссия) құрылады.

Комиссия құрамына мыналар тағайындалмайды:

- Комитет қызметкерлері;
- диссертация тақырыбы бойынша жарияланған жұмыстар бойынша докторанттың бірлескен авторлары;

- докторант тапсырыс беруші немесе орындаушы (бірлесіп орындаушы) болып табылатын диссертация орындалған және (немесе) ғылыми-зерттеу жұмыстары жүргізіліп жатқан университеттің және (немесе) ғылыми ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің басшылары мен қызметкерлері;

- соңғы 3 (үш) жыл ішінде Диссертацияның мазмұндық комиссиясының теріс шешімін алған диссертациялар бойынша оң қорытынды берген ғылыми кеңесші немесе ресми рецензент болған мамандар.

Комиссия құрамына тиісті білім беру бағдарламасы бойынша ғылыми жұмыстары бар үш тәуелсіз сарапшы кіреді.

Диссертациялық кеңестің мүшелері, ғылыми консультанттар, рецензенттер Комиссия мүшесі бола алмайды.

Комиссия өз қызметінде осы Ережені, үлгілік ережені және ғылыми дәрежелер беру ережелерін басшылыққа алады.

Комиссия апелляцияны, диссертацияны, диссертация қорғау жөніндегі диссертациялық кеңестің материалдарын қарайды.

Шағымды қарау нәтижелері бойынша Комиссияның қорытындысы комиссия құрылған күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде ұсынылады.

9.3. Апелляциялық комиссияның шешімі қабылданған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде докторантқа хабарланады және университеттің интернет-ресурсында орналастырылады.

9.4. Апелляциялық комиссияның оң қорытындысы және диссертация түпкілікті шешім қабылдау үшін 15 (он бес) күнтізбелік күн ішінде Комитетке жіберіледі.

9.5. Осы Ережемен шешілмеген даулар, оның ішінде философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін беруден бас тарту, апелляциялық шағым беру мерзімін қалпына келтіру мәселелері Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген сот тәртібімен шешіледі.

Дайындалды:

Диссертациялық кеңес төрағасы

Диссертациялық кеңес хатшысы

ҒЖООКБО директоры

Г.С. Абдрасилова

И.В. Колесникова

Н.Е. Бектурганова

Келісілді:

Провост

Б.А. Сабденалиев